
 <small>Izmi zdravstveni zavod</small> Splošna bolnišnica Brežice <small>Moje zdravje</small>	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 1/12

KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI

Ob sprejemu v porodnišnico so starši seznanjeni z osnovnimi postopki obravnave po rojstvu otroka. Za obravnavo predpisano v Uradnem listu RS poseben pisni pristanek ni potreben. Starši ob seznanitvi o osnovnih postopkih obravnave tudi podpišejo dokument - **OBR OTR 2 Obveščeni pristanek za obravnavo po porodu**, s katerim potrjujejo, da razumejo, da bo kakršen koli postopek, ki jim ni bil predhodno pojasnjen izveden samo, če bo nujno potreben za rešitev življenja otroka ali preprečitev škode na njegovem zdravju. V kolikor bi med nujno zdravstveno obravnavo nastala potreba po nujnih ukrepih, kot so npr.: splošna, področna oz. lokalna anestezija, transfuzija krvi, nujno potrebni operativni posegi, oživljanje, zdravljenje v enoti intenzivne nege in terapije, nanje pristajajo. V kolikor se starši ne strinjajo s preventivnimi posegi jih zavrnejo z **OBR OTR 3 Izjava o zavrnitvi obravnave novorojenčka po porodu**.

Vsak novorojenček po rojstvu potrebuje pregled. Ta vključuje oceno po Apgarjevi, splošno oceno otrokovega stanja in odkrivanje večjih prirojenih nepravilnosti. Pregled po rojstvu opravi zdravnik pediater, le v primeru rojstva donošenega otroka - ki ima primerno težo za gestacijsko starost in pri katerem poteka prilagoditev na pljučno dihanje brez zapletov - ga lahko opravi diplomirana babica. V primeru prezgodnjega rojstva, večjih odstopanj v primernosti teže za gestacijsko starost, težav pri prilagajanju po rojstvu, potrebi po postopkih oživljanja ali v primeru ugotovljenih odstopanj ob pregledu babice, vedno pregled opravi zdravnik pediater. Poleg pregleda po rojstvu vsak novorojenček potrebuje še vsaj en celosten pregled zdravnika specialista pediatra znotraj 48 ur po rojstvu ali/in pred odpustom iz porodnišnice, če je od zadnjega celostnega pregleda minilo več kot en dan.

Kontrolni pregled pri izbranem pediatru je načrtovan v treh do štirih tednih po odpustu. Eden glavnih ciljev pregleda novorojenčka je odkrivanje pomembnejših prirojenih nepravilnosti in znakov okužbe. Glede na literaturo ne obstaja optimalni čas za odkrivanje vseh nepravilnosti. Moss s sod povzema, da je bilo 8,8% nepravilnosti odkritih pri prvem celostnem pregledu dodatnih 4,4% pa ob naslednjih pregledih.

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 2/12

1.1 Družinsko usmerjena skrb za novorojenca

Držimo se principov opredeljenih v tabeli 1.

Tabela 1: Družinsko usmerjena skrb za novorojenčka

Spoštovanje	<ul style="list-style-type: none"> Staršem pojasnimo naše ukrepe in dejanja Spoštujemo družinske vrednote, kulturne razlike, v primeru nerazumevanja jezika poskušamo čim prej organizirati prevajalca
Informacije	<ul style="list-style-type: none"> Staršem vsaj na kratko pojasnimo naše ugotovitve. Ob začetnem pregledu v porodni sobi napovemo celosten pregled. Vprašamo starše o posebnih skrbih glede novorojenčka⁴
Vključevanje in sodelovanje	<ul style="list-style-type: none"> Starše spodbujamo, da sodelujejo pri oskrbi in načrtovanju odločitev glede novorojenčka Pregled novorojenčka opravimo v prisotnosti vsaj enega od staršev

1.2 Klinični standard

Porodnišnica je zadolžena, da zagotavlja:

- zdravnika specialista pediatra, ki izvaja preglede novorojenčkov,
- okvirne preglede novorojenčkov takoj po rojstvu, ki jih lahko glede na lokalno doktrino porodnišnice opravi diplomirana babica, vendar le v primeru novorojenčkov z:
 - gestacijsko starostjo nad 37 tednov,
 - porodno težo nad 2500 g in pod 4500 g,
 - oceno po Apgarjevi 8 ali več po 5 minutah,
 - brez prenatalno ugotovljenih anomalij,
- usposabljanje kadra, ki na terenu skrbi za novorojenčke
- ima določene poti, kamor napoti novorojenčka v nadaljnjo obravnavo (patronažna služba, izbrani pediater, enota intenzivne nege in terapije,...)

Zdravnik, ki izvaja pregled novorojenčka:

- potrebuje ustrezno izobrazbo in znanje (zdravnik specialist pediater, specializant pediatrije ali sobni zdravnik pod mentorstvom zdravnika specialista pediatrije),
- izvaja in vzdržuje potrebna znanja s področja neonatologije,
- zna prepoznati odstopa od normalnega,
- v primeru potrebe pridobi potrebno konzilijarno mnenje specialistov drugih strok in novorojenčka pravilno usmeri novorojenčka za diagnostiko in zdravljenje,
- odgovarja za pravilno izpolnjeno medicinsko dokumentacijo,
- staršem vrednoti rezultate preiskav.

 Izmi zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice Moje zdravje	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVIROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 3/12

1.3 Pregled novorojenčka po rojstvu

Ob prvem pregledu se ugotavlja:

- znake uspešnega prehoda na zunaj maternično življenje (rožnato obarvanje kože in sluznic, normalna frekvenca dihanja, brez postokavanja in brez ugrezanja mehkih delov prsnega koša),
- kapilarno polnitev,
- mišično napetost,
- ugotavljanje spola,
- prisotnost dismorfničnih znakov ali večjih anomalij, ki potrebujejo takojšnje ukrepanje
- odprtost analne odprtine
- merjenje nasičenosti hemoglobina s kisikom pred premestitvijo na oddelek oziroma prej, če to zahteva novorojenčkovo stanje (oživljanje) .

Ukrepi v prvih treh urah po rojstvu:

- apliciramo K vitamin 1 mg v stegensko mišico za preprečevanje krvavitev po rojstvu;⁵
- odvisno od lokalne doktrine porodnišnice apliciramo antibiotične kapljice ali mazilo za preprečevanje bakterijskega vnetja oči.

V primeru kakršnihkoli odstopanj takoj po odkriti nepravilnosti opravi celostni pregled zdravnik pediater.

1.4 Drugi pregled novorojenčka

1.4.1 Namen

Drugi pregled novorojenčka po rojstvu opravimo, da:

- identificiramo novorojenčka, ki potrebuje takojšnjo diagnostiko in zdravljenje,
- preverimo, ali starše v zvezi z otrokom kaj specifičnega skrbi ali zanima,
- pregledamo znake/posledice, ki izvirajo iz prenatalnega obdobja, prenatalnih presejanj, družinske anamneze in poroda (npr. raba zdravil, mentalno stanje matere, genetski dejavniki, prirojena displazija kolkov,...),
- preverimo težo in obseg glave (vnesemo v normogram),
- preverimo, če je novorojenček uriniral, odvajal mekonij, prehodno blato,
- prepoznamo prehodne neonatalne težave, jih staršem pojasnimo in ustrezno ukrepamo,
- diagnosticiramo prirojene anomalije in ustrezno ukrepamo,
- pogovorimo se o hranjenju novorojenčka,
- potrebnem cepljenju proti tuberkulozi v primeru, da so se starši v zadnjih petih letih preselili iz držav, kjer je pojavnost tuberkuloze visoka, da se ožji družinski član zdravi zaradi tuberkuloze, ali da bodo starši v prvih dveh letih stalno/večino časa bivali v državah z visoko pojavnostjo tuberkuloze,
- o preprečevanju nenadne nepričakovane smrti dojenčka (zloženska?),
- pojasnimo, kako prepoznati zlatenico po odpustu domov in kam v tem primeru starši otroka pripeljejo na pregled,
- staršem pojasnimo, kako poiščejo pomoč patronažne službe in kje so urgentni centri za nujne preglede izven delovnega časa izbranega pediatra.

1.4.2 Čas drugega pregleda

Večina združenj za pediatrijo/neonatologijo priporoča, da se celosten pregled novorojenčka opravi v prvih 48 urah po rojstvu.^{1,2} Če starši želijo še prej domov, morajo biti seznanjeni z dejstvom, da se nekateri bolezenski znaki lahko pojavijo po odpustu, kljub temu, da je ob času odpusta novorojenček

 Izvirni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice Moje zdravje	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 4/12

brez odstopanj od normalnega v kliničnem statusu. Tak novorojenček potrebuje ponovni pregled v starosti 48 - 72 ur, ki se ga praviloma opravi v porodnišnici. Enako velja za novorojenčke rojene zunaj porodnišnice.

Starše opozorimo na stanja novorojenčka, ki zahtevajo pregled pri pediatru po odpustu iz porodnišnice.

Pregled pri izbranem pediatru, ki ga starši praviloma izberejo pred porodom, se načrtuje 3 do 4 tedne po odpustu iz porodnišnice.

1.4.3 Novorojenček z bolezenskimi znaki in nedonošenček

Ocenimo, ali novorojenček ostane v regionalni porodnišnici ali potrebuje premestitev:

- Nedonošenček s porodno težo pod 1500 g se premešča v EINT novorojenčkov Porodnišnice Ljubljana, UKC Ljubljana ali v Enoto za intenzivno terapijo in nego otrok UKC Maribor.
- Novorojenček s porodno težo nad 1500 g, ki potrebuje intenzivno terapijo na Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo ali na Klinični oddelek za neonatologijo, Pediatrična klinika, UKC Ljubljana oziroma v Enoto za intenzivno terapijo in nego otrok UKC Maribor.
- Novorojenček ne glede na PT, ki potrebuje kirurško zdravljenje, na Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, UKC Ljubljana.
- Novorojenček, ki potrebuje terciarno internistično obravnavo, na Klinični oddelek za neonatologijo, Pediatrična klinika v Ljubljani.
- Pri začetni oskrbi zelo nezrelih nedonošenčkov upoštevamo ERC smernice za stabilizacijo⁶ (odložena prekinitev popkovnice, ustrezno ogret prostor, preprečevanje toplotnih izgub z namestitvijo v polietilensko vrečko, dovajanje stalnega nadtlaka in titracija kisika glede na saturacijo, izmerjeno na desni roki). Po opravljeni začetni oskrbi sledi priprava na transport v terciarni center.
- Transport bolnega novorojenčka ali nedonošenčka opravljata Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo in Klinični oddelek za neonatologijo Pediatrične klinike UKC Ljubljana.

Pri novorojenčku so predvidena naslednja presejanja in cepljenja:

- v starosti vsaj 48 ur **odvzem krvi** v okviru programa zgodnjega odkrivanja motenj v delovanju ščitnice in presnovne bolezni fenilketonurije. Z zgodnjim zdravljenjem obeh bolezni lahko preprečimo okvare v razvoju otroka. Za obe bolezni zgodnja diagnoza brez presejalnih testov ni mogoča;
- **test sluha** (TEOAE), ki se izvaja z meritvijo zvočnega sevanja notranjega ušesa; zgodnje odkrivanje motenj sluha omogoči zgodnjo obravnavo in s tem optimalnejši razvoj otrok;⁷
- **meritev nasičenosti s kisikom** s pulznim oksimetrom na okončinah za zgodnje odkrivanje prirojjenih srčnih napak;^{8,9,10}
- **ultrazvočni pregled kolkov**; ta je takoj po rojstvu obvezen v primeru poroda v medenični vstavi, displazije kolka pri starših ali sorojcih, ali prisotnih prirojjenih nepravilnostih spodnjih

 Izvni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice Moje zdravje	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 5/12

okončin; vsi novorojenčki pa morajo imeti opravljen UZ pregled kolkov do starosti 6-8 tednov po rojstvu (mnenje Združenja za ortopedijo);

- **presvetlitev očesnih medijev** za zgodnje odkrivanje prirojene sive mreže; s pravočasno obravnavo lahko ohranimo otrokov vid. V kolikor se preiskava ne opravi v porodnišnici, bo opravljena ob prvem pregledu pri izbranem pediatru;¹¹
- **obvezno cepljenje proti tuberkulozi**, če so se starši v zadnjih petih letih pred rojstvom novorojenčka preselili iz držav z višjo incidenco tuberkuloze in za otroke, katerih matere se zdravijo zaradi tuberkuloze. Cepljenje je priporočljivo tudi za novorojenčke, kateri bodo v prvih letih življenja stalno bivali ali pogosto obiskovali države z višjo incidenco tuberkuloze. Seznam držav je dostopen na spletnem naslovu: <http://www.klinika-golnik.si/dejavnost-bolnismnice/klinicna-dejavnost/tuberkuloza/register-za-tuberkulozo/obvestila.php>;
- pri novorojenčkih HbS antigen pozitivnih mater je potrebna zaščita s hepatitis B imunoglobulini 0,5 ml intravensko in cepljenje proti hepatitisu B v anterolateralni del stegenske mišice (znotraj 12 ur po rojstvu).

V primeru, da so bile pri otroku v času nosečnosti ali med pregledom ugotovljene nepravilnosti, se pediater lahko odloči za dodatne preiskave, katerih pomen vam bo dodatno razložil. Dodatne preiskave so možne tudi zaradi izvajanja dodatnih preventivnih programov, ki ne sodijo v obvezni del obravnave novorojenčka po rojstvu.

 Izmi zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice Moje zdravje	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Obvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 1.1.2018	Izdaja: 2	Stran: 6/12

2. Priprava za celosten pregled novorojenčka

Table 2: Priprava na pregled

	Pregled
Anamneza in podatki	<ul style="list-style-type: none"> • Pregled matrine osebne, družinske, ginekološko-porodniške anamneze: <ul style="list-style-type: none"> ○ starost matere, socialni status, mentalna anamneza (depresija, psihiatrična obolenja), ○ kronične bolezni matere in trenutna terapija ○ droge, cigarete, alkohol ○ jemanje zdravil, ki lahko vplivajo na novorojenčka (npr. antidepresivi) ○ prejšnje nosečnosti, izid, zapleti (npr. zlatenica novorojenčka, ABO neskladje, dedne bolezni,..) • Zadnja nosečnost <ul style="list-style-type: none"> ○ rezultati presejanj (krvna skupina, serologija WAR in toksoplazmoza, hepatitis B antigen, ultrazvok) ○ mono/bihoriatni dvojčki ○ drugi diagnostični testi (amniocenteza) ○ trenutne matrine težave ○ zapleti med nosečnostjo (sladkorna bolezen, povišan krvni tlak,...) • Porod <ul style="list-style-type: none"> ○ začetek poroda (popadki, razpok), trajanje poroda in razpoka, intervencije med porodom, povišana temperatura pri materi ○ znaki fetalnega distresa med porodom ○ vstava ploda, način poroda ○ ocena po Apgarjevi, potreba po oživljanju ○ zdravila (npr. Vitamin K, Hepatitis B imunoglobulin/cepivo) • Gestacijska starost • Opazovanja od rojstva <ul style="list-style-type: none"> ○ aksilarna temperatura ○ teža ○ urin/mekonij ○ ocenjevalna lestvica po Finneganovi (pri materah odvisnicah od drog) • hranjenje (moč in pogostost sesanja)
Pojasnila	<ul style="list-style-type: none"> • predstavitev staršem, obrazložitev, kaj bomo naredili in s kakšnim namenom • staršem damo možnost za dodatna vprašanja • pogovor o hranjenju in dojenju <ul style="list-style-type: none"> ○ pojasnimo normalno izgubo teže po rojstvu (1–2% porodne teže na dan do 10% padca med 3. in 5. dnem) ○ dodatne informacije, če je potrebno
Okolje	<ul style="list-style-type: none"> • primerna temperatura in svetloba za pregled • skrbimo za preprečevanje prenosa okužbe z otroka na otroka (razkuževanje rok pred in po pregledu, razkuževanje stetoskopa, saturacijskega tipala,...)⁹ • zagotovimo ustrezno intimnost pri pogovoru⁴
Oprema	<ul style="list-style-type: none"> • stetoskop • oftalmoskop • merilni meter • pulzni oksimeter • dokumentacija (list novorojenček)

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 7/12

3. Pregled

Uporabimo sistematičen pristop od “glave do pete “ in od “sprednje do zadnje strani”. Novorojenčka vedno v celoti slečemo - Tabela 3 vključuje aspekte kliničnega pregleda in indikacije za nadaljnje preglede in diagnostiko (seznam stanj za nadaljnjo diagnostiko je okviren).

Tabela 3. Pregled novorojenčka

	Klinični pregled	Indikacije za nadaljnje preiskave
		Urgentni pregled
Splošni vtis	<ul style="list-style-type: none"> • novorojenčku ocenimo: <ul style="list-style-type: none"> ○ barvo kože/toploto/perfuzijo ○ stanje ○ čuje ○ čutnost/odzivnost ○ aktivnost ○ gibanje ○ položaj ○ mišično napetost 	<ul style="list-style-type: none"> • dismorfni znaki postokavanje, podaljšana kapilarna polnitev izrazita hipo/hipertonija gnojne pustule, petehije/sufuzije
Razvoj in hranjenje	<ul style="list-style-type: none"> • vnesemo v nomogram: <ul style="list-style-type: none"> ○ težo ○ dolžino ○ obseg glave 	<ul style="list-style-type: none"> • prekomeren padec teže → tehtanje podoja, dodatek prilagojenega mleka bruhanje zelene vsebine neprestano bruhanje
Koža	<ul style="list-style-type: none"> • barva • znaki poškodbe • prirojene spremembe kože in podkožja • edem 	<ul style="list-style-type: none"> zlatenica novorojenčka znotraj prvih 24 ur centralna cianoza • petehije, ki niso posledica poroda • bledica • več kot 3 znamenja madeža bele kave pri beli rasi ali več kot 5 pri črni rasi • multipli hemangiomi • hemangiom na nosu in čelu (v področju n. trigeminusa) • hemangiom ali druga znamenja nad hrbtenico • edem stopal (pomisli na Turnerjev sindrom)
Glava	<ul style="list-style-type: none"> • oblika in simetrija • skalp (laceracija skalpa) • sprednja in zadnja fontanela • stičišča lobanjskih kosti 	<ul style="list-style-type: none"> napeta fontanela • mikrocefalija/makrocefalija subgalealna krvavitev • kaput sukcedaneum/kefalhematom (povečano tveganje za zlatenico) • kraniosinostoza

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 8/12

	Klinični pregled	Indikacije za nadaljnje preiskave
		Urgentni pregled
Obraz in vrat	<ul style="list-style-type: none"> • simetrija, struktura • oči: položaj, razmik, zenici, očesno ozadje, dakrocista • ušesa: pozicija, oblikovanost, hrustanec, odprt zunanji sluhovod, TEAOE • nos: pozicija in simetrija nosnic, nosni septum • usta: simetrija, gibanje, razcep ustnice, čeljusti, neba, frenulum • čeljust: pozicija (mikro/makrognatija/retrognatija) • vrat: simetrija, ščitnica/druge masa, gibanje 	<p>asimetrija obraza, asimetričen ustni kot motna roženica, ozki/široki/neenaki zenici, odsoten rdeči refleks, gnojen izcedek iz oči, dakrocista izcedek iz ušes, neodziven TEAOE, anomalija sluhovoda,</p> <p>gnojni izcedek</p> <p>atrezija hoan asimetrija ustnega kota, razcepi, kratek frenulum → frenulotomija</p> <p>patološke masa, vratna guba (sindromi)</p>
Ramena, roke, dlani	<ul style="list-style-type: none"> • dolžina, proporcionalnost, simetrija, gibanje, število prstov 	<p>krepitecije ali kalus na ključnici Erbova/Klumpkejeva paraliza, kontrakture, brazda štirih prstov</p>
Kardiorespiratorni sistem	<ul style="list-style-type: none"> • prsni koš: simetrija, položaj in število prsnih bradavic, žlezno tkivo • dihanje: frekvenca dihanja, ugrezanje • mehkih delov prsnega koša, stokanje, dihalni zvoki • srce in cirkulacija: pulzi (brahialni/femoralni), barva kože/perfuzija, frekvenca srca, ritem, avskultacija tonov in šumov 	<p>dodatne prsne žleze, povečano žlezno tkivo z znaki vnetja</p> <p>dihalna stiska dihalni premori</p> <p>motnje ritma → EKG, patološki toni in srčni šumi podaljšana kapilarna polnitev</p> <p>odsotni, slabo tipljivi pulzi patološki rezultat pulzne oksimetrije močan srčni šum</p>
Trebuh	<ul style="list-style-type: none"> • oblika in simetrija • tipanje za povečana jetra, vranico, ledvici in mehur • peristaltika • popkovina, žile v popkavnici • napetost trebuha 	<p>Organomegalja Gastroshiza/omfalokela ingvinalna kila</p> <p>manj kot 3 popkovne žile v popkavnici rdečina ali zatekanje okrog popkovine → opazovanje, izključevanje okužbe</p>
Genitourinarni trakt	• urin?	ni urina v prvih 24 urah
	• Moško splovilo	nediferencirano spolovilo
	○ Penis	bojestransko nespuščena testisa
	○ Testisa (pozicija testisov)	torzija testisov; modro prosevanje, rdečina
	○ diskoloracija, rdečina	rdečina
	○ Skrotum velikost	hipospadija penilna/skrotalna
	○ druga masa	• Hipospadija na glavici penisa
	• žensko splovilo (pseudomenzes)	• Mikropenis (pod 2.5 cm od korena)
○ klitoris	• različna velikost testisov,	
○ labija	• testisa v ingvinalnem kanalu	
○ himen		

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 9/12

	Klinični pregled	Indikacije za nadaljnje preiskave
Anus	<ul style="list-style-type: none"> • pasaža mekonija? • pozicija anusa • anus primerno formiran, prehoden 	Urgentni pregled atrezija anusa ni pasaže mekonija v 48 urah
Kolki, noge in stopala	<ul style="list-style-type: none"> • Ortolani in Palmen test • pregled noge in stopala <ul style="list-style-type: none"> ○ dolžina ○ proporci ○ simetrija ○ struktura in število prstov 	Rizični dejavniki za displazijo kolkov: <ul style="list-style-type: none"> ○ medenična vstava, fiksiran talipes, ○ fiksirane kontrakture, hud oligohidramnij, ○ sorodnik v prvem kolenu z displazijo ○ nestabilni kolki (poz. Ortolani/Palmen) <ul style="list-style-type: none"> ○ zatrjen ekvinovarus → pregled pri ortopedu 7–10 dni po rojstvu
Hrbet	• tipanje hrbtenice za defekte	• ukrivljenost hrbtenice
	• simetrija hrbta in zadnjice	• prikrit defekt hrbtenice
	• kožni defekt, znamenja nad hrbtenico	• znamenja (še posebno poraščena) in izrastki vzdolž hrbtenice (če so več kot 0,5 cm premera in več kot 2,5 cm stran od analne odprtine)
Nevrološki znaki	• Opazujemo:	• šibek/razdražljiv/cvileč jok
	○ vedenje, odzivanje na dražljaje	• ne joka
	○ položaj	• se ne odziva na dražljaje
	○ mišično napetost	• se ne pomiri ob pestovanju in hranjenju
	○ kitne reflekse	
	○ gibanje	• odsotni/asimetrični refleksi
	○ jok	konvulzije
	○ neonatalne reflekse	motnje zavesti

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 10/12

3.1 Izolirane nepravilnosti

Spodaj naštete nepravilnosti praviloma ne zahtevajo dodatne diagnostike, če so izolirane:

- zavihani uhlji,
- hiperekstenzibilnost palcev,
- sindaktilija 2. in 3. prsta na nogi,
- brazda štirih prstov,
- polidaktilija, še posebno če familiarna,
- enojna popkovna arterija,
- hidrokela,
- klinodaktilija 5. prsta,
- enostavna sakralna izboklina (manj kot 2,5 cm od anusa in manj kot 5 mm premera),
- do 2 znamenji "bele kave",
- kapilarna znamenja (razen v področju n. trigeminusa),
- akcesorna mamila.

3.2 Nadaljnji postopki

Dobro klinično znanje je potrebno za določitev stopnje nujnosti dodatne diagnostike. V primeru, da se sami ne moremo odločiti o nadaljnjih postopkih, se posvetuje z zdravnikom specialistom v terciarni ustanovi.

Table 4: Ukrepanje

Kategorija	
Nujno potrebno je takojšnje ukrepanje	<ul style="list-style-type: none"> • usmerjen pregled, diagnostika in terapija isti dan • po potrebi premestitev v terciarno ustanovo • vse zabeležimo v otrokovo dokumentacijo • obveščanje staršev, pristanek za diagnostiko/poseg
Sledenje potencialnega zdravstvenega problema	<ul style="list-style-type: none"> ○ določimo časovni okvir, kdaj novorojenček potrebuje pregled pri specialist ○ starše opozorimo na možne zaplete, ki zahtevajo takojšen pregled pri zdravniku ○ damo pisna navodila ○ sodelovanje s patronažno službo, izbranim pediatrom, socialno službo

	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 11/12

4. Načrtovanje odpusta

Za vsakega novorojenca se odpust načrtuje individualno glede na zdravstveno stanje matere, otroka in njuno sobivanje. Kriteriji za odpust vključujejo psihološko stabilnost matere, pripravljenost družine na novorojenčka, razpoložljivost socialne službe in psihološke podpore, patronažne službe in pediatra.

Table 5: Načrtovanje odpusta

	Kriterij
Odpustni kriteriji	<ul style="list-style-type: none"> • pregled novorojenčkovega statusa pred odpustom: <ul style="list-style-type: none"> ○ zadovoljivo sesanje in hranjenje ○ novorojenček vzdržuje telesno temperaturo ○ pasaža urina, mekonija, prehodnega blata ○ brez ugotovljenih večjih posebnosti pri celostnem pregledu ○ K vitamin-ustrezna navodila ob peroralni aplikaciji
Presejalni testi	<ul style="list-style-type: none"> • vsak novorojenček mora pred odpustom opraviti presejalne teste opisane zgoraj
Odpust pred 48. urami	<ul style="list-style-type: none"> • če starši odidejo domov pred 48. urami, jih naročimo na pregled 2. ali 3. dan za presejalna testiranja in ponoven celostni pregled. Dobijo navodila, da morajo prej k zdravniku kadar otrok <ul style="list-style-type: none"> ○ ni odvajal mekonija v 48 urah ○ ima zlateničen videz ○ ima povišano ali neustrezno nizko telesno temperaturo ○ bruha ○ ima težave pri hranjenju ○ je neodziven ○ postokava
Kontrolni pregledi	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzor teže, odkrivanje zlatenice in tudi znakov bolezni po odpustu s strani patronažne službe, ki v prvem mesecu opravi najmanj 4 obiske • za novorojenčka z odkritimi zdravstvenimi težavami že v porodnišnici zagotovimo sledenje pri ustreznem specialistu in glede na opredeljene kriterije v razvojni ambulanti • predvidene datume zabeležimo v odpustno dokumentacijo • vse pomembne podatke vključimo v odpustnico.
Dokumentacija	<ul style="list-style-type: none"> • Izpolnjen list novorojenček, izdana odpustnica z navodili

4.1 Po odpustu

Po odpustu prvi nadzor in pomoč nudi patronažna služba, ki izvaja obiske na domu. V primeru, da najde odstopanja od normalnega lahko:

- ob manjših odstopanjih sama svetuje in nadzoruje (npr. v primeru neuspešnega dojenja),
- novorojenčka pošlje na pregled v neonatalno ambulanto (npr. zlatenica),
- novorojenčka usmeri na pregled k izbranemu pediatru, ki presodi, ali novorojenček potrebuje dodatno diagnostiko in zdravljenje.

Že ob odpustu se predvidi preventivni pregled pri izbranem pediatru.

V primeru urgentnih stanj izven delovnika izbranega pediatra deluje dežurna urgentna pediatrična služba.

 Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice Moje zdravje	STANDARDNI OPERATIVNI POSTOPEK	Oznaka: SOP OTR 1		Neobvladovana kopija
	KLINIČNA POT NOVOROJENČKA V PORODNIŠNICI	Velja od: 23.3.2017	Izdaja: 1	Stran: 12/12

	Ime in priimek:	Datum:	Podpis:
Avtor:	Sanja Radić Lugarić, dr. med.	1.8.2017	
Skrbnik procesa:	Sanja Radić Lugarić, dr. med.	1.8.2017	
Pregledal:	Anica Hribar	1.8.2017	
Odobril:	Odbor za kakovost	1.8.2017	
Skrbnik sistema za kakovost in varnost pacientov:	Rok Škvarč	1.8.2017	